

۵۸ شهر همچنان در تنش آبی

سختگوی صنعت آب از ثبت ۲۳۸ میلی متر بارش در کشور و پرشدگی ۵۲ درصدی سدها خبر داد؛ با این حال ۵۸ شهر در ۱۲ استان همچنان با تنش آبی مواجه‌اند. عیسی بزرگزاده، سختگوی صنعت آب کشور، با تشریح آخرین وضعیت منابع آبی کشور در آستانه پایان سال آبی، اعلام کرد که اگرچه میانگین بارش ایران به محدوده نرمال رسیده و ذخایر سدها نسبت به سال گذشته حدود ۷ میلیارد مترمکعب افزایش یافته است، اما تفاوت شرایط اقلیمی و هیدرولوژیکی مناطق مختلف موجب شده ۵۸ شهر در ۱۲ استان همچنان با تنش آبی مواجه باشند. وی با اشاره به اینکه سال آبی از ابتدای مهر آغاز می‌شود تا پایان شهریور ادامه دارد، گفت: اکنون در ماه پایانی سال آبی قرار داریم و ارتفاع کل بارش کشور به حدود ۲۳۸ میلی متر رسیده است؛ در حالی که میانگین مورد انتظار در این مقطع حدود ۲۴۱ میلی متر است. بزرگزاده افزود: میزان بارش کشور حدود یک درصد کمتر از نرمال است و در ادبیات مهندسی، تغییرات مثبت و منفی ۱۰ درصد نسبت به میانگین همچنان در محدوده نرمال قرار می‌گیرد؛ بنابراین از نظر شاخص کلی بارش، کشور در شرایط نرمال قرار دارد.

کاهش بارش در ۱۲ استان

سختگوی صنعت آب با تأکید بر اینکه نرمال بودن بارش کشوری به معنای رفع مشکل آب در همه مناطق نیست، اظهار کرد: آب ماهیتی محلی دارد و پرابی در جنوب یا غرب کشور نمی‌تواند کم‌آبی تهران، مشهد، کرج، اراک یا ساوه را برطرف کند؛ زیرا میان این مناطق ارتباط طبیعی یا مصنوعی مؤثری وجود ندارد. وی ادامه داد: استان‌های قم، تهران، مرکزی، یزد، سیستان و بلوچستان، سمنان، اصفهان، گیلان، قزوین، البرز، مازندران و چهارمحال و بختیاری همچنان با کاهش بارش مواجه‌اند و میزان آب کاهش بین ۱۲ تا ۳۷ درصد گزارش شده است. بزرگزاده با اشاره به شرایط قم گفت: این استان با وجود کاهش قابل توجه بارش، به دلیل برخورداری از طرح انتقال آب از سرشاخه‌های دزو ایجاد ارتباط هیدرولیکی مصنوعی، در شرایط متفاوتی قرار دارد و در حال حاضر با تنش جدی آب شرب مواجه نیست. سختگوی صنعت آب تهران و البرز را از مهم‌ترین مناطق دارای تنش آبی دانست و گفت: با توجه به پیوند منابع آبی تهران و کرج، این دو منطقه باید با حساسیت ویژه مدیریت شوند. وی افزود: تهران ۲۲ منطقه، استان البرز، بخش‌هایی از قزوین که از منابعی مانند سد طالقان استفاده می‌کنند، مشهد و خراسان رضوی و همچنین اراک و ساوه در استان مرکزی در صدر مناطق دارای تنش آب شرب قرار دارند. بزرگزاده درباره مشهد گفت: این شهر با وجود آنکه امسال حدود ۱۰ درصد بیشتر از نرمال بارش داشته، همچنان با تنش آب شرب مواجه است؛ زیرا یکی از منابع اصلی تأمین آب مشهد سد دوستی است و ورودی آب از کشور همسایه مطابق نیاز دریافت نشده است. وی تأکید کرد: در مجموع ۵۸ شهر از حدود هزار و ۴۰۰ شهر مهم کشور با تنش آب شرب مواجه‌اند و جمعیت مناطق درگیر حدود ۲۵ میلیون نفر است؛ این در حالی است که سال گذشته حدود ۶۵ میلیون نفر در معرض تنش آبی قرار داشتند.

میزان پرشدگی سدها

سختگوی صنعت آب با اشاره به وضعیت مخازن سدهای کشور گفت: درصد پرشدگی مجموع سدهای کشور اکنون به حدود ۵۲ درصد رسیده و حجم آب موجود در مخازن حدود ۲۷ میلیارد و ۳۵۰ میلیون مترمکعب است. به گفته وی، این رقم در مقطع مشابه سال گذشته حدود ۳۰ میلیارد و ۴۰۰ میلیون مترمکعب بود و بنابراین ذخیره مخازن کشور امسال حدود ۲ میلیارد مترمکعب بیشتر شده است. بزرگزاده در عین حال هشدار داد که وضعیت مخازن تهران با میانگین کشوری قابل مقایسه نیست؛ چراکه درصد پرشدگی سدهای تهران حدود ۲۶ درصد است. وی درصد پرشدگی سد امیرکبیر را حدود ۸۶ درصد، لتیان را ۵۲٫۱ درصد، طالقان را ۴۹٫۱ درصد و ماملورا ۱۳ درصد اعلام کرد و گفت سدلار نیز در وضعیت پایین تری قرار دارد. سختگوی صنعت آب درباره تفاوت وضعیت سدهای تهران توضیح داد: وزارت نیرو به صورت عادلانه ذخیره آب سدهای این نیروگاه برق آبی از جمله امیرکبیر و سدهای نزجیره‌ای کارون را حفظ کرده است تا این ذخایر هم برای تأمین آب و هم برای تولید برق مورد استفاده قرار گیرد. وی افزود: ظرفیت نصب این نیروگاه‌های برق آبی کشور بیش از ۱۲ هزار مگاوات است و در مقطعی حدود ۱۱ هزار مگاوات برق از این نیروگاه‌ها دریافت شد که در شرایط محدودیت منابع انرژی، کمک قابل توجهی به شبکه برق کشور بود. بزرگزاده با اشاره به ذخایر سدهای بزرگ کشور گفت: درصد پرشدگی نزجیره سدهای کارون حدود ۷۴ درصد، سد دز ۷۵ درصد، کرخه ۵۰ درصد و چره حدود ۶۴ درصد است.

احتمال بارش‌های شدید پاییزی

سختگوی صنعت آب با اشاره به پیش‌بینی‌های اقلیمی درباره احتمال وقوع ال نینو گفت: مراکز اقلیمی جهان احتمال وقوع قوی این پدیده را با اعتماد بالایی پیش‌بینی کرده‌اند، اما ال نینو یک پدیده احتمالاتی است و وقوع آن به معنای قطعی بودن یک الگوی بارشی مشخص نیست.

منتشره درباره بنزین که در روز گذشته اعلام شد، این بود که تا پایان شهریور ماه سالجاری هیچ تغییری در سهمیه یا نرخ بنزین ایجاد نخواهد شد و بعد از آن هم درباره قیمت چهارم بنزین نیز از قیمت‌های گرافی چون، شصت، هشتاد هزار تومان که گاهی در رسانه‌ها اعلام می‌شود خبری نخواهد بود، اما به نظر می‌رسد به دلیل فقدان اطلاع‌رسانی جامع از سوی یک نهاد متولی و تصمیم‌گیر در این خصوص، هر روز گمانه‌زنی‌ها در این باره بیشتر می‌شود و سطح التهاب در بین مردم نیز افزایش می‌یابد و به دنبال آن، سناریوهایی نظیر کاهش سهمیه‌ها یا تغییر نرخ بنزین آزاد و... در رسانه‌ها و فضای مجازی منتشر می‌شود. برخی از صاحب‌نظران در این باره معتقدند که راه خروج از تعدد گمانه‌زنی‌ها، نشست مشترک مسئولان ذیربط در این باره و اعلام خبر و نظر نهایی در این باره با توجه به مجموعه حساسیت‌های اجتماعی اقتصادی و... در این باره است.

آرمان ملی - صدیقه بهزادپور: آخرین خبر منتشره درباره بنزین که در روز گذشته اعلام شد، این بود که تا پایان شهریور ماه سالجاری هیچ تغییری در سهمیه یا نرخ بنزین ایجاد نخواهد شد و بعد از آن هم درباره قیمت چهارم بنزین نیز از قیمت‌های گرافی چون، شصت، هشتاد هزار تومان که گاهی در رسانه‌ها اعلام می‌شود خبری نخواهد بود، اما به نظر می‌رسد به دلیل فقدان اطلاع‌رسانی جامع از سوی یک نهاد متولی و تصمیم‌گیر در این خصوص، هر روز گمانه‌زنی‌ها در این باره بیشتر می‌شود و سطح التهاب در بین مردم نیز افزایش می‌یابد و به دنبال آن، سناریوهایی نظیر کاهش سهمیه‌ها یا تغییر نرخ بنزین آزاد و... در رسانه‌ها و فضای مجازی منتشر می‌شود. برخی از صاحب‌نظران در این باره معتقدند که راه خروج از تعدد گمانه‌زنی‌ها، نشست مشترک مسئولان ذیربط در این باره و اعلام خبر و نظر نهایی در این باره با توجه به مجموعه حساسیت‌های اجتماعی اقتصادی و... در این باره است.

جعفر پورکیگانی، نماینده مجلس در این باره به «آرمان ملی» گفت: هنوز هیچ تصمیم‌گیری مشترک و قاطعی درباره بنزین، قیمت‌گذاری جدید یا تغییر سهمیه و... در مجلس گرفته نشده است، حتی با وجود تأکید موکد بخش‌های موثر و تصمیم‌گیرنده در این بخش، هیچ جلسه مشترکی در این باره با دولت نیز برگزار نشده است، هرچند جلسات مختلفی در این باره برگزارش شده است، اما یک نشست مشترک منسجم که بتوان بر اساس مشارکت و گفت‌وگوهای مشترک، تصمیمی عاجل در این باره اخذ کرد، هنوز برگزار نشده است. او با تأکید بر اینکه، امروز بنزین به یک معضل تبدیل شده است و تا زمانی که آمارهای شفاف و غیرمتناقض از مصرف، واردات و قاچاق ارائه نشود، نمی‌توان هیچ تصمیم منطقی که منافع ملی و مردمی را تأمین کند، اخذ کرد. پورکیگانی تأکید کرد: قوانین مصوب قبلی به ویژه ورود گاز مایع (LPG) قرار بود به سبد سوخت قرار بود افزودن شود و قطعاً باید در این راستا مشخص شود که چرا این مسئله اجرایی نشده است، قطعاً پیش از مشخص شدن این مسائل هیچ‌گونه تغییر قیمتی یا سهمیه‌بندی قابل دفاع نخواهد بود.

اظهارات بدون هماهنگی

پورکیگانی درباره اظهارات ضد و نقیض بسیار رسانه‌ها در روزهای اخیر درخصوص تعیین تکلیف قیمت ونحوه توزیع بنزین و گمانه‌زنی‌های پیرامون سناریوهای مختلفی چون: کاهش سهمیه، اصلاح نرخ بنزین آزاد و تخصیص مستقیم یارانه سوخت به افراد به جای خودروها و... گفت: تصمیم‌گیری درباره بنزین موضوعی نیست که با مواضع رسانه‌ای دروا درو پیش برود، قطعاً مسئله‌ای به این اهمیت با اینکه خبری در رسانه‌ها از سوی دولت یا مجلس گفته شود و جای دیگری فردی دیگر نظری

جداگانه ارائه دهد مشکلی را حل نمی‌کند. مسئله سوخت پیچیده و چندوجهی است و راهکارهای متعددی برای آن وجود دارد، اما این راهکارها باید در یک نشست تخصصی و مشترک با حضور کمیسیون اصل ۹۰، کمیسیون انرژی و مجلس و تمام دستگاه‌های مرتبط با حوزه سوخت و دولت بررسی و جمع‌بندی شود. اما من می‌توانم بگویم که به عنوان مسئول کمیته انرژی کمیسیون اصل ۹۰ تاکنون چنین جلسه مشترک و همه‌جانبه‌ای را میان دولت و مجلس ندیده‌ام.

شفاف‌سازی پیش از تصمیم

این نماینده مجلس ادامه داد: مجلس و دولت هر دو موظف هستند که منافع ملی و مردم را در این راستا مورد توجه قرار دهند و در این راستا مطلوب است دولت پیش از هرگونه تصمیم‌گیری درباره بنزین، به چند پرسش اساسی و مبهم پاسخ دهد و داده‌های شفاف ارائه کند و آن اینکه، ارائه آمار دقیق و غیرمتناقض از مصرف بنزین ارائه کند که پایدار و قابل اتکا باشد، همچنین اینکه وضعیت مصرف به چه صورت است. دیگر اینکه تکلیف کارت‌های سوخت بی‌هویت مشخص شود، چرا که یکی از گلوگاه‌های پرت و سوء استفاده از منابع یارانه‌ای، کارت‌های سوخت نامشخص است، از این رو بسیار مهم است که وضعیت و تعداد کارت‌های بی‌هویت سوخت‌گیری در جایگاه‌ها شفاف‌سازی شود. او افزود: قانون سال ۱۴۰۰ صراحتاً ورود LPG به سبد سوخت مصرفی مردم را تکلیف کرده است. بنده بارها گفته‌ام یک نفر از مسئولان باید و از نظر قانونی ما توجیه کند که چرا استفاده از LPG که قانون شده، هنوز در سبد سوخت کشور قرار نمی‌گیرد؟ از طرف دیگر بارها تصریح شده است که توزیع عادلانه عواید سوخت میان تمام مردم باید توزیع شود، چرا این مسأله عملیاتی نمی‌شود. این نماینده مجلس شفاف‌سازی

«آرمان ملی» آخرین تحولات بنزین در مجلس و دولت را بررسی می‌کند

سیگنال‌های بنزین روی میز دولت، مجلس

درباره حجم واقعی واردات روزانه و قاچاق سوخت را از جمله ضروریات و پیش شرط‌ها درباره اعمال هرگونه مصوبه و طرح جدید درباره بنزین دانست و گفت: اعلام حجم دقیق روزانه واردات بنزین به کشور و شفاف‌سازی ابعاد واقعی قاچاق سوخت از دیگر پیش شرط‌های اجتناب‌ناپذیر است که می‌تواند وضعیت بنزین را تعیین تکلیف کند. قطعاً مقابله ریشه‌ای با قاچاق باید اولویت مقدم بر افزایش فشار بر مصرف‌کننده نهایی باشد.

هشدارهای اجتماعی و امنیتی

پورکیگانی با اشاره به نگاه هوشیارانه و هم‌زمان رقیب‌های خارجی و افکار عمومی داخلی به موضوع بنزین هشدار داد و گفت: نگاه دشمن به عملکرد ماست و ما نباید اجازه دهیم اتفاقی رخ دهد که زمینه سوء استفاده، حرکت‌های تنش‌زا و شیطنت‌گری معاندان را ایجاد کند. امروز شرایط کشور، وضعیت عادی نیست و در موقعیت حساس بین‌المللی قرار داریم؛ بنابراین هرگونه اقدامی که فشار بیشتری را بر مردم مضاعف کند، خلاف مصالح ملی است. او با تأکید بر اینکه مسئولان در تمام طیف‌ها باید رضایت جامعه را مینا قرار دهند، افزود: چپ باشد یا راست، نگاهمان باید به سمت مردمی باشد که برای این نظام و کشور فداکاری کرده و جان می‌دهند. اگر سیاست‌گذاری‌ها بر مبنای حق و عدالت باشد، هم مردم پشتیبان شما خواهند بود و هم بالاتر از همه، نصرت الهی شامل حالتان می‌شود.

ناترازی سوخت

عضو کمیسیون اصل ۹۰ مجلس تنوع بخشی به سبد سوخت را یکی از راهکارهای مناسب برای حل ناترازی سوخت ذکر کرد و توضیح داد: باید اگر طرحی کارآمد به منظور رفع ناترازی سوخت در کشور از سوی هر فرد مسئول یا کارشناس و... مطرح می‌شود،

بررسی و بسترن برای اجرایی شدن فراهم شود، اما متأسفانه برخی از طرح‌های خوب با وجود اثبات کارآمدی آنها یا در نیمه راه رها می‌شوند یا اینکه اصلاً به مرحله عمل نمی‌رسند. پورکیگانی با اشاره به ظرفیت‌های بلااستفاده کشور از جمله مناطق آزاد تجاری و سیاست‌های واردات خودروهای کم مصرف، تأکید کرد: مدیریت علمی واردات و بهره‌گیری از پتانسیل‌های مناطق آزاد می‌تواند بخشی از بار مالی تحمیل شده بر دولت را بدون فشار بر اقشار ضعیف کاهش دهد. او ابراز امیدواری کرد که دولت و مجلس به دور از شتاب‌زدگی و تصمیمات غیرجامع، در چارچوب قانون و با اتکا به نشست‌های هم‌اندیشی چند جانبه، راهکاری پایدار و عدالت‌محور برای ناترازی انرژی کشور اتخاذ کنند.

بنزین سوپر ۹۰ هزار تومانی

این گزارش حاکی است، از سوی دیگر، محمد نظیفی، مدیرعامل بورس انرژی، نیز از عرضه بنزین سوپر ۹۰ هزار تومانی در کشور خبر داد و گفت: درباره دلایل اختلاف قیمت بنزین سوپر عرضه‌شده در بورس انرژی با نرخ‌های مطرح شده برای بنزین پالایشگاهی، باید گفت که بنزین سوپر عرضه‌شده در این بازار، محصول ویژه وارداتی است و در پالایشگاه‌های داخلی تولید نمی‌شود؛ بنابراین مقایسه مستقیم قیمت آن با بنزین تولید داخل، مبنای کارشناسی ندارد. وی درباره عرضه بنزین سوپر در بورس انرژی بیان کرد: قیمت این محصول در برخی معاملات حدود ۹۰ هزار تومان به ازای هر لیتر بوده است؛ با این حال، عرضه آن اتفاق تازه‌ای نیست و واردکنندگان پیش از این نیز به صورت موردی و در حجم‌های محدود، بنزین سوپر وارداتی را در بورس انرژی عرضه کرده‌اند. نظیفی افزود: محدودبودن حجم محموله‌ها و عرضه‌های مقطعی، می‌تواند فاصله معناداری میان قیمت معامله‌شده در بورس و نرخ‌های رایج یا مطرح شده در بازار ایجاد کند. به گفته وی، قیمت نهایی این فراورده در روزا کرد حراج تعیین می‌شود و واردکنندگان، قیمت پیشنهادی خود را روی تابلو عرضه می‌کنند. مدیرعامل بورس انرژی در توضیح تفاوت قیمت بنزین سوپر وارداتی با نرخ‌هایی نظیر بنزین ۸۷ هزار تومانی مطرح شده در کرمان، گفت: قیمت تمام‌شده محموله وارداتی فقط تابع قیمت بنزین در کشور مبدأ نیست؛ هزینه خرید، حمل و نقل، دموارژ، نگهداری و ذخیره‌سازی تا زمان عرضه نیز در آن اثرگذار است. وی با بیان اینکه این محموله‌ها، بنا بر اطلاعات موجود، احتمالاً در پاییز ۱۴۰۳ خریداری شده‌اند، تصریح کرد: قیمت حدود ۹۰ هزار تومانی باید با توجه به زمان خرید محموله ارزیابی شود و الزاماً بازتاب دهنده نرخ روز بنزین در بازارهای منطقه‌ای نیست.

معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی:

مطالبات گندمکاران تا پایان شهریور پرداخت می‌شود

مطالبات رایکی از دلایل کاهش تحویل گندم به مراکز دولتی دانست و گفت: محصول متعلق به کشاورز است و نمی‌توان او را به فروش در یک شبکه مشخص مجبور کرد؛ با این حال، نظارت‌های لازم انجام شد تا محصول تولیدشده از شبکه رسمی خارج یا قاچاق نشود.

قیمت خرید تضمینی

در کنار زمان پرداخت مطالبات، قیمت خرید تضمینی گندم نیز از موضوعات مهم برای تولیدکنندگان این محصول است؛ چرا که نرخ خرید باید بتواند بخشی از افزایش هزینه‌های تولید را جبران کند و انگیزه کشاورزان برای ادامه تولید را حفظ کند. معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی درباره نرخ خرید تضمینی گندم گفت: در تعیین قیمت تلاش شده هزینه‌های واقعی تولید و افزایش قیمت نهاده‌ها مورد توجه قرار گیرد تا ضمن حمایت از کشاورزان، انگیزه لازم برای ادامه تولید این محصول راهبردی حفظ شود. این موضوع در شرایطی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که تولید گندم با افزایش هزینه‌های تولید، خشکسالی و محدودیت منابع آب مواجه است. در این میان، آنچه برای گندمکاران در کوتاه‌مدت اهمیت بیشتری دارد، تعیین تکلیف مطالبات باقی‌مانده است؛ مطالباتی که طبق وعده معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی قرار است تا پایان شهریورماه تسویه شود.

سیاست

گزارش

آغاز اقدامات چهارگانه انرژی

دلار عقب نشست

روند نرخ ارز طی روزهای اخیر افزایشی بود و کانال قیمتی آن تغییر کرد؛ به طوری که نرخ دلار در بازار آزاد از مرز ۲۰۰ هزار تومان عبور کرد که به اعتقاد کارشناسان دلایل مختلفی دارد، اما در این بین سیاست‌گذار پولی سه اقدام را در بازار ارز به کار گرفت که تا حدودی توانست ترمز افزایش قیمت را بکشد؛ به گونه‌ای که نرخ دلار مجدداً به کانال ۱۹۰ هزار تومان برگشت. به گزارش ایسنا، در پی افزایش نوسانات نرخ ارز در روزهای اخیر، سیاست ارزی بانک مرکزی هم وارد مرحله تازه‌ای شده است؛ به گونه‌ای که روز گذشته سیاستگذار پولی همزمان با آغاز عرضه اسکناس ارز در شبکه بانکی، فروش ارز به اشخاص حقیقی و حقوقی در بانک‌ها را نیز آغاز کرد و بانک‌ها را هم نسبت به پرداخت وام ارزی برای واردات کالاهای اساسی موظف کرد. در این راستا مرکز اطلاعات مالی هم اقدامات جدیدی علیه سوداگران بازار ارز کلید زد. بانک مرکزی از روز گذشته روند عرضه ارز را در بازار سرعت داده و تلاش کرده جهش‌های اخیر بازار ارز را مهار کند؛ اقداماتی که به نظر می‌رسد تا حدودی اثرگذار بوده و باعث عقب‌نشینی قیمت دلار شده است.

تغییر زمین بازی سیاست ارزی

در اولین اقدام، بانک مرکزی در راستای مدیریت بازار ارز و با هدف تقویت عرضه اسکناس و تسهیل دسترسی متقاضیان حقیقی و حقوقی، روز گذشته نخستین مرحله عرضه اسکناس ارز به شبکه بانکی را آغاز کرد. در این مرحله ۵۰۰ میلیون دلار اسکناس در اختیار بانک‌های متقاضی قرار گرفت و از طریق شعب منتخب و صرافی‌های بانکی به متقاضیان عرضه شد. همچنین بر اساس اقدام دوم، مقرر شد که از روز گذشته (سه‌شنبه) کلیه اشخاص حقوقی بتوانند با مراجعه به شعب بانک‌های عامل ملت، تجارت و صادرات، نسبت به خرید ارز تا سقف ۵۰۰۰ دلار و افراد حقیقی تا سقف ۱۰۰۰ دلار اقدام کنند. به این ترتیب، متقاضیان ارز به جای آنکه برای تأمین نیاز خود صرفاً به بازار آزاد مراجعه کنند، امکان دسترسی مستقیم به اسکناس از مسیر شبکه بانکی را خواهند داشت. در کام سوم نیز بانک مرکزی دستورالعمل اعطای تسهیلات ارزی از محل منابع بانک‌ها برای واردات کالاهای اساسی از خارج کشور به مقصد سزمین اصلی به شبکه بانکی را ابلاغ کرد. بر این اساس، سقف مجموع مبالغ تسهیلات ارزی اعطایی از محل منابع بانک عامل ۶۰ میلیون دلار به صورت فعال یا معجل آن به سایر ارزها در قالب روش‌های پرداخت اعتبار اسنادی و وصولی برات اسنادی حواله ارزی تعیین شده است. در کنار این موارد نیز مرکز اطلاعات مالی در راستای مقابله ریشه‌ای با فساد اقتصادی و اخلاف در نظام ارزی و پولی کشور، فاز جدید اقدامات خود را علیه شبکه سوداگران بازار ارز و طلا را کلید زده است؛ به طوری‌که ۷۰ شخص حقیقی و حقوقی دانه درشت که با سفته بازی در بازارهای مواری ارز و طلا، گردش مالی مشکوک بالغ بر ۱۳۰ همت را فقط ظرف مدت یک ماه به ثبت رسانده بودند، به عنوان اشخاص مظنون به معامله مشکوک به پولشویی و ساسایی و مشمول تدابیر بازدارنده و محدودیت‌های پولی و مالی شدند. همچنین ۴۲۵ شخص حقیقی و حقوقی دیگر نیز به عنوان «اشخاص پرخطر» در فهرست نظارت ویژه قرار گرفته‌اند. به اعتقاد کارشناسان، مقصود این اقدامات نشان می‌دهد بانک مرکزی در کنار مدیریت تقاضا، تقویت سمت عرضه و استفاده هدفمند از ذخایر ارزی را به یکی از محورهای اصلی برنامه خود برای کنترل نوسانات بازار ارز تبدیل کرده است.

ادامه تزریق ارز

در این میان مهدی دارابی -دستیار رئیس کل بانک مرکزی در امور ارزی - اعلام کرده که بانک مرکزی از اواخر سال گذشته و با پیش‌بینی فشارهای حداکثری اقتصادی، سیاست‌های ارزی خود را اصلاح کرده و افزایش عرضه و کنترل تقاضا را در دستور کار قرار داده است. به گفته او، اجرای این سیاست‌ها به تقویت ذخایر اسکناس و حواله بانک مرکزی منجر شده و همین موضوع اکنون امکان مداخله هدفمندتر در بازار ارز را برای سیاستگذار فراهم کرده است. دارابی همچنین گفته که مدیریت بازار ارز از محل ذخایر در روزهای آینده نیز ادامه خواهد داشت. از نگاه کارشناسان پیام اصلی این سیاست‌ها آن است که بانک مرکزی در مقطع فعلی صرفاً به دنبال مهار تقاضای ارز نیست، بلکه تلاش دارد با افزایش عرضه رسمی، عمق بازار را افزایش داده و از شدت فشار تقاضا بر بازار آزاد، بکاهد.

استفاده از ذخایر

نکته مهم دیگر در سیاست جدید بانک مرکزی، اتکا به ذخایر ارزی برای مدیریت نوسانات است. تزریق ۵۰۰ میلیون دلار اسکناس به شبکه بانکی، در کنار وعده تداوم این مداخله، نشان می‌دهد بانک مرکزی در مقطع فعلی از ذخایر خود به عنوان یک ابزار فعال برای مدیریت بازار استفاده می‌کند. به همین دلیل، تقویت ذخایر ارزی که دارابی بر آن تأکید کرده، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. سیاستگذار زمانی می‌تواند از ذخایر به شکل مؤثر برای مدیریت بازار استفاده کند که این ذخایر در سطحی باشد که امکان تداوم مداخله و پاسخگویی به شوک‌های احتمالی را فراهم کند.

اسکناس در مقابل تقاضای سرگردان

یکی از چالش‌های بازار ارز، فاصله میان نیاز واقعی فعالان اقتصادی و مسیرهای رسمی تأمین ارز با تقاضای موجود در بازار بوده است؛ هرچه دسترسی به ارز رسمی دشوارتر باشد، بخشی از تقاضا به سمت بازارهای غیررسمی منتقل می‌شود و در چنین شرایطی، افزایش انتظارات و رفتارهای سفته بازانه می‌تواند نوسان نرخ ارز را تشدید کند. تسهیل خرید اسکناس برای اشخاص حقیقی و حقوقی را می‌توان تلاشی برای مدیریت همین بخش از تقاضا دانست. به اعتقاد کارشناسان اگر عرضه بانک بتواند نیازهای واقعی را با سرعت و قیمت قابل پیش‌بینی پاسخ دهد، بخشی از تقاضایی که در بازار آزاد شکل می‌گیرد، قابلیت انتقال به شبکه رسمی را خواهد داشت.

سیاست ارزی در مسیر مدیریت چندلایه

مجموع این اقدامات تصویری از یک سیاست ارزی چندلایه ارائه می‌کند؛ سیاستی که در آن تقویت عرضه، مدیریت تقاضا، استفاده از ذخایر، توسعه معاملات رسمی و تأمین مالی واردات ضروری به صورت هم‌زمان دنبال می‌شوند.